

Barendrecht

Contactblad

Nº 138 Jaargang 2014/2

Het geheugen van Barendrecht

Nog altijd
even ambachtelijk

DE **Weypoort**
DICK SCHUMACHER

Kaasspecialzaak De Weypoort
Middenbaan 87
telefoon: 0180 - 61 29 29
www.deweypoort.nl

Velo Beheer BV

Postbus 27
2990 AA Barendrecht

Dimago® is ons exclusieve merk lak- en muurverf. Onze verf (ook de grondverf) is te mengen in maar liefst 1950 kleuren. Verkrijgbaar in diverse glansgraden, waarbij dimago® zijdegans ook in een watergedragen kwaliteit verkrijgbaar is.

Riba

Dorpsstraat 129, 2992 BD Barendrecht,
Tel.: 0180 - 61 33 46, www.ribadetail.nl

Plezierig zaken doen met Berkman!

Een familiebedrijf dat 100 jaar bestaat. Zeker in de huidige snelle wereld lijkt dat een prestatie die niet meer van deze tijd is.

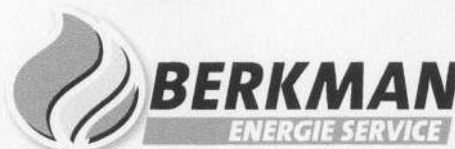
Momenteel behoort Berkman Energie Service tot één van de grotere onafhankelijke leveranciers van brandstoffen en smeermiddelen in Nederland. Zaken doen met Berkman Energie Service betekent betrouwbaarheid, duidelijkheid, maar vooral op een plezierige manier zaken doen met elkaar.

Plezierig zaken doen betekent voor ons:

Wat maakt ons bedrijf voor u plezierig? De medewerkers, de producten, de prijzen? Woorden alleen zijn hierbij onvoldoende. Maak persoonlijk kennis met ons en ervaar voor uzelf de plezierige sfeer en duidelijke cultuur van Berkman Energie Service!

- Maatwerk leveren
- Weten wie onze klanten zijn
- Onze jarenlange kennis en ervaring aan u beschikbaar stellen

- Dag en nacht bereikbaar zijn
- Kwaliteitsproducten tegen concurrerende prijzen
- Duidelijke afspraken zonder kleine lettertjes

Het brood van
Bakkerij Pot is
net zo'n feest

In de luxe
winkels van
bakkerij Pot
vindt u een zeer
groot assorti-
ment, iedere
dag versgebak-
ken broodsoor-
ten. Voor u
zeker aanleiding
genoeg de win-
kel vol lekkernijen
te bezoeken.

bakkerij pot

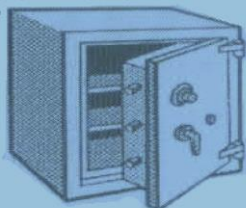
Bakkerij: Singel 29 - 2992 BN
Barendrecht Tel.: 0180 - 613 356

Filialen:

Onderlangs 15 Barendrecht
Tel.: 0180 - 612 043

NIEUWE EN OCCASION BRANDKASTEN

RECHTSTREEKS UIT EIGEN FABRIEK!
CA. 500 STUKS
OP VOORRAAD

BRANDKASTENFABRIEK
N.A. VAN DEN HOVEN & ZN. B.V.
WWW.VDHSAFES.NL / TEL. 0180-612988

hét adres voor **tanken wassen** **shoppen**

**aanhangwagen
verhuur**

ziedewij
pitstop van Barendrecht

Middelweg 3 - Barendrecht

VIJFVINKEL

SCHOENEN

Middenbaan 98 • 2991 CT Barendrecht
Tel. 0180 - 613 221 • Fax 0180 - 611 314

Dorpsstraat 141 • 2992 BD Barendrecht • tel: 0180-612130
www.diggels-eetcafe.nl

Van der Linden

**Internationaal Transport
Agrarisch Loonbedrijf
Garagebedrijf**

Koedood 27 Barendrecht Tel. (0180) 612911 Fax (0180) 620391

Automobielbedrijf M. Vogelaar

Onderhoud - reparaties - verkoop automobielen
APK keuringen

v.d. Meulenstraat 6 - 2992 KM Barendrecht
Telefoon 0180 - 394666

KTV • hi-fi • video

Gloeilampen • tl-

buizen

vof
Veenelektronika
ONDERLANGS 1 BARENDRECHT
TELEFOON (0180) 69 00 50

DEZE OPTICIEN KOMT BIJ U THUIS!

Roukens Oogzorg is een erkend opticien. Hij verricht oogmetingen, geeft u advies op maat en heeft de apparatuur en kennis om u weer haarscherp zicht te geven. Toch is er een groot verschil met de andere opticiens: Roukens Oogzorg komt namelijk bij u thuis!

Zonder dat u de deur uit hoeft kunt u dus uw ogen laten meten of een nieuwe bril uitzoeken.

Met het oog op uw gemak!

Roukens Oogzorg
Paddeweg 2 • 2992 CL Barendrecht
T 0180 - 531 870
F 0180 - 531 869
E info@roukensoogzorg.nl
I www.roukensoogzorg.nl

paul casteleijn
HOVENIERS B V

Noldijk 126 2991 VL Barendrecht
Tel. 078-6771123 Fax.078-6771118
www.paulcasteleijn.nl

Aannemers van grond-,
weg- en
waterbouwkundige
werken

Barendrecht - Tel. (0180) 61 35 22 - Fax (0180) 61 91 60
Postadres: Postbus 6 - 2990 AA Barendrecht

Contactblad

Inhoudsopgave

	Van de redactie	2
	Verenigingsnieuws	2
<i>Maaïke Roomer-van Roosmalen</i>	Zoekplaatje	2
<i>Wim de Regt en Roelof Roomer</i>	Herinneringen aan de Barendrechtse veiling (1)	3
<i>Roelof Roomer</i>	Taxatiemiddag 2 mei 2014	6
<i>Linda Hagendijk</i>	Bijbeltegels in collectie HVB	7
<i>Roelof Roomer</i>	Jubileumbordje	11
<i>L. Hordijk, A.P. van den Hoek</i>	Het Barendrecht van Pleun de Raadt, reacties	12
<i>Maaïke Roomer-van Roosmalen</i>	Verkeerstelling ten behoeve van een oliespoorlijn	13
<i>Arco van der Lee</i>	Kerstballen op ZomerFeest	14

Colofon

Het Contactblad is een uitgave van de Historische Vereniging Barendrecht en verschijnt vier maal per jaar. Overname van artikelen is uitsluitend toegestaan met bronvermelding.
Redactie: J.E.J. Blinde jr., R.J. Roomer en mevr. M. Roomer-van Roosmalen

e-mail: contactblad@historischbarendrecht.nl

Sluitingsdatum inlevering kopij voor het volgende nummer: 31 mei 2014

ISSN 0169-5460

Ledenadministratie

Voor aanmelding voor en opzegging van het lidmaatschap alsmede voor het doorgeven van een adreswijziging gelieve u contact op te nemen met de ledenadministratie:

Mw. N. Verschoor, Scheldestraat 61, 2991 AJ Barendrecht, 0180-617962

e-mail: info@historischbarendrecht.nl

De contributie bedraagt € 17,50 per jaar. Een extra bijdrage is altijd welkom.

Op de voorplaat

De nieuwe 'eventflags' voor de ingang van D'Ouwe School. Foto: Roelof Roomer.

Van de redactie

De zomervakantie van 2014 is begonnen. Voor de Historische Vereniging Barendrecht betekent dit een periode van twee maanden waarin D'Ouwe School op zaterdag is gesloten. Op de tweede zaterdag in september, de jaarlijkse monumentendag, zijn we weer op volle sterkte aanwezig. De afdeling Genealogie is wel iedere eerste zaterdag van de maand geopend en wel van 10.00 uur tot 13.00 uur.

We kunnen terugkijken op een aantal zeer geslaagde evenementen in de laatste maanden. De taxatiemiddag en de deelname aan het Zomerfeest waren een regelrecht succes, mede door de inzet van onze vrijwilligers. In dit Contactblad een impressie van beide evenementen, het uitreiken van een zestal kerstballen, nieuwe vlaggen en een schenking van mevrouw Dekker tijdens de taxatiemiddag.

Verder een uitgebreid artikel van Linda Hagendijk over de bijbeltegels in de collectie van de Historische Vereniging, waarvan zij in de vitrine op het zoldertje van D'Ouwe School een expositie heeft gemaakt.

In deze uitgave ook weer een bijdrage van Wim de Regt. Deze keer is hij samen met Roelof Roomer op pad gegaan en hebben zij een bezoek gebracht aan oud-medewerkers van de veiling, waarmee weer een mooi stuk geschiedenis van Barendrecht op papier is gekomen. Een stukje rijke historie, uiteraard voorzien van het nodige fotowerk.

Mede namens alle vrijwilligers wensen wij u een prettige vakantie.

Verenigingsnieuws

Vlaggenpresentatie tijdens het Zomerfeest.

Tijdens het Zomerfeest van zaterdag 28 juni jl. heeft de Historische Vereniging voor het eerst haar nieuwe vlaggen kunnen tonen. Het was hiervoor bij uitstek goed weer: droog en niet al te veel wind.

Met deze vernieuwing wordt de aandacht nog beter op het gebouw D'Ouwe School gevestigd. Met een duidelijke verwijzing naar de archieven en het museum zorgen de wapperende vlaggen voor een warm welkom aan de bezoekers. Op de omslag en bijgaande foto een beeld hiervan, een verbetering waar we trots op kunnen zijn.

Zoekplaatje

Maaïke Roomer-van Roosmalen

In het vorige Contactblad toonden wij u een voorwerp waarvan gebruik en herkomst onbekend zijn. Het betreft een soort schepje gemaakt van koper met een klein handvat. De totale lengte is 7 cm.

Wij hebben nog geen reactie mogen ontvangen. Wie helpt ons?

Wim de Regt en Roelof Roomer

Over de historie van de Coöperatieve Veiling 'Barendrecht en omstreken' is al veel geschreven. Het gedurfde initiatief van een kleine veertig tuinders leidde in 1915 tot de oprichting van een aanvankelijk bescheiden veiling aan de Stationsweg, twee jaar later gevolgd door een nieuwe vestiging aan de Gebroken Meeldijk. Op deze plek heeft de veiling zich mede dankzij de aardbeienteelt in Barendrecht en regio landelijke reputatie verworven. Zestig jaar na de oprichting is de veiling eind 1975 opgegaan in een fusie met andere veilingen. Toen is tevens het 'officiële' geschiedenisverhaal geëindigd. Maar de persoonlijke herinneringen van oud-werknemers aan de veiling zijn gebleven. In deze en in de volgende uitgave van het Contactblad komen twee van hen aan het woord. De eerste is Willem van Ballegooijen (78). Hij is veertig jaar administratief werknemer geweest. Zijn verhaal belicht niet eerder gepubliceerde facetten van de historie van de Barendrechtse veiling.

'Op kantoor was er niet voor iedereen een stoel. Als je even te laat was, moest je de hele dag op een krukje zitten.'

'De veiling van Barendrecht is een belangrijk stuk van mijn leven geweest. Ik heb er veertig jaar gewerkt. Met veel genoegen kijk ik erop terug, ik heb er een fijne tijd gehad. De administratie was mijn werkplek. Daar bestond goede collegialiteit, we konden uitstekend met elkaar opschieten. Ik ben altijd met plezier naar m'n werk gegaan. Dat durf ik zonder overdrijven te zeggen.

Ik ben een echte Barendrechter. Geboren op de Middeldijk, daarna verhuisd naar de Ziedewijdsedijk, lager onderwijs op de Dr. De Visser school en daarna naar de Dr. De Visser ulo-school in Rotterdam-zuid. Dat was elke dag op de fiets heen en weer naar de Zuidpolderstraat. Getrouwd in Barendrecht en nog steeds wonend aan het Frambozenpad.

Mijn vader werkte in de bouw, hij was bouwvakker en had dus niets met tuinderijen en zo te maken. Maar toen ik in 1954 voor het ulo-examen was geslaagd, wees hij me op een advertentie in De Schakel. De veiling zocht een administratieve medewerker. Ik schreef een sollicitatiebrief en na een kort gesprek met voorzitter Kooijman en hoofdboekhouder Van de Graaff werd ik aangenomen. En ik ben er tot 1995 gebleven.

*Wim van Ballegooijen werkte
veertig jaar op de veiling in
Barendrecht.
Foto: Roelof Roomer*

*Tuinders uit Barendrecht verkochten hun producten vóór
1915 op de markt op het Noordplein in Rotterdam.*

*Tuinders en handelaren poseren voor de fotograaf bij de veiling
die in 1915 op de Stationsweg werd geopend.*

De veiling was toen nog gehuisvest in het gebouw uit 1917. Het was er heel krap en eenvoudig. Wie 's morgens op tijd de kantoorruimte binnenstapte kon nog net een stoel bemachtigen, wie even later binnenkwam moest de hele dag op een krukje zitten. Stofjassen als werkkleding waren er wel voor iedereen. Ik weet nog precies wat ik in 1954 verdiende. Dat was bruto tachtig gulden per maand. Toen ik in 1962 trouwde, was ik aan de maandelijkse huur voor onze woning hetzelfde bedrag kwijt.

De administratie van de veiling in het gebouw dat in 1955 in gebruik werd genomen.

Tweede van rechts Wim van Ballegooijen.

Mijn eerste taak als jongste werknemer op de collega's. Dat vond ik helemaal geen probleem. Van lieverlee kreeg ik werkzaamheden die pasten bij de baan waarnaar ik had gesolliciteerd. Ik moest elke dag uitrekenen wat de afnemers voor hun aankopen moesten betalen en wat de tuinders voor hun producten ontvingen. Er kwam veel hoofdrekenen aan te pas. Daar was ik op school al goed in. Alle nota's werden met de hand geschreven, een duidelijk handschrift was dus wel vereist. Schrijfmachines waren er toen nog niet, alleen zo'n mechanische rekenmachine voor lange optellingen. Er zat steeds een collega naast me die de berekeningen controleerde. Zo werden vergissingen voorkomen. Aan het einde van de dag moest de opbrengst gelijk zijn aan de betalingen. Als dat het geval was, wist je dat er geen fouten waren gemaakt.

Twee jaar na mijn komst bij de veiling moest ik in militaire dienst. In de strenge winter van 1956 vier maanden basisopleiding bij de Luchtdoelartillerie – de Lua – in Ossendrecht en daarna naar Eefde. Daar had ik tot het afzwaaien een administratieve baan.

Na achttien maanden terug in Barendrecht werd ik met open armen ontvangen, want het was druk op de veiling. Kort voordat ik soldaat werd, was het nieuwe veilinggebouw in gebruik genomen. Dat was een hele verbetering – meer ruimte voor de vijftien mensen op de administratie, voor iedereen een bureau en voldoende stoelen. En verder was er voor alle medewerkers een nieuwe stofjas. Een nieuw gebouw en nieuwe werkkleding.

Het waren hoogtijjaren voor de veiling. De teelt in verwarmde kassen was aan het begin van de jaren zestig sterk in opkomst. De aanvoer van tuinbouwproducten werd hierdoor aanzienlijk vergroot. Voorheen was de veiling een zogeheten koudegrond-veiling. In de wintermaanden werd er slechts drie keer per week geveild. Wij kregen in die periode een middag in de week vrij. Maar in de zomertijd was het stevig aanpakken, van 's morgens zeven tot 's middags vijf uur, half zes. Voor die langere werkdagen werd het administratieve personeel in tijd gecompenseerd, niet in geld. Aan het einde van het jaar werd precies uitgerekend op hoeveel vrije dagen je mocht rekenen.

In de aardbeientijd was het altijd topdrukte. In juni werden soms honderdvijftig tot tweehonderd ton per dag aangevoerd. Op de Gebroken Meeldijk stond dan een lange file vrachtauto's. Alle lading werd nog met spierkracht gelost. Werkdagen van 's morgens heel vroeg tot twaalf uur 's nachts waren geen uitzondering.

Aan het einde van de jaren zestig werd de eerste computer aangeschaft. Dat was zo'n machine met ponskaarten. De aanvoer van tuinbouwproducten was zo groot geworden en daarmee óók de administratieve verwerking dat handmatige verwerking van alle informatie niet langer mogelijk was. Het was het begin van de automatisering – een nieuw vak. Met andere collega's heb ik in Amsterdam vele cursussen gevolgd om het onder de knie te krijgen. Als ik nu naar die tijd terugkijk, was het allemaal heel simpel. Typistes tikten de gegevens in en uit de machine kwamen ponskaarten tevoorschijn.

Er was in die tijd nóg een verandering gaande. Met kopers en tuinders was voorheen steeds contant afgerekend. Maar naarmate de bedragen toenamen, werden ook de risico's groter. De afnemers gingen daarom meer en meer over tot betalingen via de bank. De tuinders volgden pas later. Zij gaven er nog

geruime tijd de voorkeur aan om aan het einde van de week voor hun producten contant te worden betaald. Van banken moesten zij aanvankelijk niet zo veel hebben.

Een echte computer kwam er na de fusie op 1 januari 1976 van de Barendrechtse veiling met vijf andere veilingen. Daar kwam de veiling Zuid-Holland Zuid uit voort. De krachten bundelen, samen sterker – dat was het motto voor het samengaan. In grote delen van de verre omgeving was het tuinbouwareaal kleiner geworden door woningbouw. Voor de afzonderlijke veilingen was de aanvoer hierdoor afgenomen. Dat gold ook voor de veiling van Barendrecht. Zestig jaar na de oprichting werd die eind 1975 gesloten. De fusie moest een veel grotere veiling opleveren. Alles moest groter worden in die tijd – dat speelde óók een rol.

Op de administratie van de fusieveiling bleef ik betrokken bij de verdere automatisering, vooral bij de voorbereiding van de gegevens die in de computer werden ingevoerd. Dat heeft geduurd tot de opheffing van de veiling in 1995 en de komst van The Greenery. Ik was toen 59 jaar en had er zo'n veertig arbeidzame jaren opzitten. Wat zou het worden met de nieuwe bazen? Niemand die het zeker wist. Daarom kreeg ik het advies om van de toen nog bestaande VUT-regeling gebruik te maken. Dat heb ik gedaan en ik heb er geen spijt van gekregen.

Tijden veranderen voortdurend. Niets blijft hetzelfde. Daar moet je je ogen niet voor sluiten. Ik zie het café van Piet Kruythof nog voor me, schuin tegenover het veilinggebouw. Dat was eigenlijk een particuliere kantine. Als er op de veiling wat te vieren viel, zorgde Kruythof voor de drankjes en de hapjes. Hij had jarenlang veel klandizie van de veiling. Maar daar kwam een einde aan met de fusieveiling. De nieuwe veiling had een eigen kantine. Het café werd niet lang daarna gesloten.

Ik vertel niets nieuws als ik zeg dat de Barendrechtse veiling een belangrijke rol heeft gespeeld in de regionale economie. Twee voorbeelden: ze was eens de grootste aardbeiveniling van ons land en daarna de grootste voor spruiten. Maar toen voor de wijk waarin ik nog steeds woon, een bouwplan op tafel lag, weigerde de toenmalige voorzitter van de veiling, die tevens lid van de gemeenteraad was, een bijdrage aan de financiering van het project te verlenen. De directies van bedrijven als Hooimeijer en Velo deden dat wél om hun werknemers aan een woning te helpen.

*Medewerkers van de veiling vieren een feestje in café Kruythof aan de Gebroken Meeldijk.
Vijfde van links Wim van Ballegooijen.*

Wij hebben toen als werknemers van de veiling het initiatief genomen om uit eigen zak bij Patrimonium een bedrag in te leggen. De secretaris-penningmeester van die woningcorporatie, die ook bij de veiling werkte, had dat ons aangeraden om voor een van de nieuwbouwwoningen in aanmerking te komen. Dat is gelukt, en het uitgeleende bedrag is later keurig terugbetaald.

Na mijn vertrek ben ik slechts één keer teruggeweest op de veiling. Dat was in 1996. We kregen toen voor de eerste keer een kerstpakket. Ik heb nog even rondgekeken, maar ik had er niets meer te zoeken. Het was verleden tijd geworden. Ik heb m'n werk ook nooit gemist. Er viel genoeg te klussen bij m'n zoons, neefjes en nichtjes, thuis en in de tuin.

Sinds 2000 hebben we op een camping bij Haamstede een vaste plek voor onze toercaravan. Daar wonen we van april tot en met oktober.'

In de volgende uitgave van het Contactblad komt Huib Bakker aan het woord. Hij vertelt over zijn werk als afslager op de veiling.

De historische foto's zijn ontleend aan het boek 'Veiling Barendrecht in vroeger tijden 1915-1995'.

Roelof Roomer

De kunst- en antiectaxatiemiddag op vrijdagmiddag 2 mei jl. heeft een enorm aantal bezoekers en belangstellenden getrokken. In de nostalgische museumruimte stonden al vanaf het begin van de middag lange rijen wachtenden met kunstvoorwerpen, juwelen, zilver, schilderijen en andere objecten om deze geheel kosteloos en vrijblijvend te laten taxeren. In een gezellige sfeer was het een komen en gaan van bezoekers, iedere keer weer gespannen en nieuwsgierig naar de waarde van de ingebrachte zaken. Er werd een groot aantal goederen ter beoordeling aangeboden. Er werd een groot aantal goederen ter beoordeling aangeboden aan expert mr. Arne Bonsaksen van Vendu Notarishuis van Vendu Notarishuis. Hij informeerde de bezoekers over herkomst en de geschatte waarde.

Sommige ingebrachte voorwerpen werden op deze middag door de verschillende eigenaren ingebracht voor veiling. De getaxeerde waarde van de ingebrachte objecten varieerde van tweeduizend euro voor een schilderij tot enkele honderden euro's voor een aantal antieke boekjes, duizend euro voor een schilderij van Constant Nieuwenhuis (of Nieuwenhuys) en tot zeshonderd euro voor een zilveren broodschaal. Natuurlijk was er ook een rijk aanbod aan zo geheten kitsch, wat door mr. Arne Bonsaksen op ludieke wijze werd getaxeerd als niet interessant en met waarde: "Een paar euro".

Vanwege het grote aantal bezoekers werden bij binnenkomst nummertjes uitgegeven, zodat een ieder in volgorde aan de beurt kwam. Door de grote toeloop deze middag en het enthousiasme van de bezoekers is besloten om in de loop van dit jaar nogmaals een taxatiemiddag bij de Historische Vereniging Barendrecht te organiseren. Op bijgaande foto's een kleine impressie van deze middag.

lange rijen wachtenden met kunstvoorwerpen, juwelen, zilver, schilderijen en andere objecten

er werd een groot aantal goederen ter beoordeling aangeboden aan expert mr. Arne Bonsaksen

Linda Hagendijk

In Nederland kwam de productie van wandtegels op gang toen ambachtslieden uit de zuidelijke Nederlanden naar het noorden vluchtten. Antwerpen was in 1585 gevallen en de protestanten aldaar waren bang voor de represailles van de katholieke Koning Philips II van Spanje. Het huidige Nederland was toen een gebied met grotere godsdienstvrijheid, waar Bijbels werden gedrukt in de volkstaal. Ter illustratie en uitleg van de Bijbelverhalen werden prenten in hout gesneden en afgedrukt, die in de kerken werden uitgedeeld. Prentenbijbels of geïllustreerde Bijbels waren voor de gewone man immers te duur én hij kon die ook niet lezen.

De toepassing van de koperetstechniek in de 17e eeuw zorgde ervoor dat de prenten eenvoudig gedupliceerd konden worden. Door de grote vraag naar kwalitatieve prenten ter illustratie van de Bijbels ontstonden er heel kunstzinnige collecties van soms wel 258 verschillende platen (Mattheus Merian, 1625-1627, Pieter H. Schut, 1659 en vele anderen). Deze platen dienden als voorbeeld voor de ambachtsman, die meubels, serviesgoed en nu dus ook wandtegels beschilderde.

De schilders maakten “sponsen” van de prenten door de tekening over te nemen op papier en op de lijntjes kleine gaatjes te prikken. Na een dergelijke spons op een tegel gelegd te hebben werd hij bestoven met houtskoolpoeder dat via de gaatjes als stippellijntje op de tegel terecht kwam. De schilder volgde deze stippels en maakte er weer een nieuwe tekening van. Afhankelijk van de vakkundigheid van de ambachtsman leek de tegel op het origineel.

Rond 1710-1720 werd er bij de afbeelding ook verwezen naar de Bijbeltekst.

De Bijbeltegels behoorden tot de luxe soorten, juist door de complexere afbeeldingen. In de 18e eeuw werd het platteland weer welvarender en de religieuze belangstelling groter. De educatieve functie van de Bijbeltegels als illustratie bij verhalen en als voorbeeld hoe te leven, sprak een groot gedeelte van de bevolking aan. Een aantal werkplaatsen verkocht dit echt Nederlands product ook in het buitenland. Over de hele wereld zijn nog voorbeelden te vinden!¹

De Historische Vereniging Barendrecht (HVB) heeft een omvangrijke gift gekregen van de heer W.M. Groenenboom van de Hoeve Christina aan de Voordijk 267 in Barendrecht. Toen de woonkamer in 1995 werd verbouwd kwamen er langs de plint halve wandtegels en losse fragmenten te voorschijn. Bij een eerdere verbouwing waren deze tegels als egalisering en tochtwering gerecycled. Na schoonmaak en gepuzzel telden we 34 individuele tegels.

Waar mogelijk zijn ze gerestaureerd, dat wil zeggen: met gips aangevuld tot de volledige afmeting van de tegel 130 x 130 x 8 mm. De kleinere fragmenten zijn als zodanig bewaard.

Twee overzichtfoto's van de gift W.M. Groenenboom

De tegels zaten vaak rond haard gemetseld

Van vijf wandtegels staat wel vast dat het hier om zogenaamde landschapstegels gaat. Van één tegel weten we gewoon te weinig om er iets zinnigs over te zeggen. Van de 28 overgebleven tegelfragmenten hebben we aan de hand van het boek “Bijbeltegels” van Jan Pluis uit 1994 geprobeerd de afbeeldingen te identificeren. Soms erg gemakkelijk, omdat de verwijzing naar de Bijbeltekst bewaard was gebleven, soms wat moeilijker omdat er te weinig over was van de afbeelding. Vervolgens zijn de gegevens op een cataloguskaart genoteerd en is een foto voorzien van de desbetreffende Bijbeltekst uit de Statenvertaling.

Dat soortgelijke tegels soms ook als rand figureerden rond een centrale afbeelding zien we aan het tegeltableau in de HVB-vitrine naast de ING bank. Daar staat een tableau afkomstig uit de boerderij van de familie Jiskoot, Dorpsstraat 106, die is afgebroken om de nieuwe kop van de Middenbaan vorm te geven. Ook dit tableau is aan de HVB geschonken en is op een zelfde manier geanalyseerd.

Eigenlijk staat wel vast dat deze twee verzamelingen wandtegels in Rotterdam gemaakt zijn. De stijl van schilderen wijst hierop. Catalogi van Jan Pluis, het tegelmuseum in Otterlo, en het Stadsarchief Rotterdam lijken deze verwijzing te onderbouwen, hoewel vooral werkplaatsen in Utrecht in de 18e eeuw nog Bijbeltegels maakten.²

Twee voorbeelden van tegels met de toewijzing aan Rotterdamse tegelbakkerijen. De eerste is een tegel uit de gift Groenenboom, de tweede afkomstig van zowel het Jiskoot tableau als uit de gift Groenenboom. De voorbeelden komen uit "Bijbeltegels", Jan Pluis, 1994. Het feit dat de twee giften een aantal identieke tegels bevatten, doet de idee bevestigen dat het allemaal Rotterdamse wandtegels zijn.

Dat er meerdere exemplaren van dezelfde afbeelding werden verwerkt, blijkt wel uit het feit dat er meerdere tegels gevormd konden worden uit de gegeven fragmenten. Op het Jiskoot-tableau komt de tegel "Potifars vrouw probeert Jozef te verleiden" twee keer voor (nrs. G.80.O68.46 en 51).

Duidelijk twee fragmenten van tegels met een identieke afbeelding.

Een zelfde afbeelding met andere detaillering door verschillende schilders gebruikt.

Een aantal details lijkt een eigen iconografie in te houden, die we in de literatuur ook met name bij Rotterdamse tegels tegenkomen:

1. het schilderen van de massa door middel van bergjes met puntjes er op

Prediken vanaf een schip

David en Goliath

2. de rijke man met mantel en tulband

Jozef uit de put verkocht

De belastingpenning

3. de hogepriester draagt een bisschopsmijter

Judas krijgt 30 zilverlingen

Salomé krijgt het hoofd van Johannes de Doper

Naast dat tableau hebben we nog vier andere Bijbeltegels als gift gekregen. Eén die ook bij een verbouwing is gevonden en drie andere waarvan de vindplaats onbekend is gebleven. De toeschrijving van twee tegels aan Rotterdamse werkplaatsen, blijft voorlopig ook nog een aanname.

De eerste twee tegels lijken Rotterdamse tegels te zijn. De ingelijste tegel komt uit Amsterdam.

De bijzonderheden van alle tegels zijn op verzoek in de catalogus in te kijken.

Noten

- 1 De heer W. Joliet heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar interieurs van belangrijke bouwwerken en doet daarvan verslag op het internet: www.tegels-uit-Rotterdam.com biedt een tot in details uitgewerkt overzicht en informatiebronnen voor verder onderzoek.
- 2 De overzichten geven de vindplaatsen voor deze beweringen aan en zijn zo te verifiëren.

Gebruikte literatuur

Bijbeltegels, Jan Pluis, 1994

De bijbel op historische wandtegels ter lering en vermaak, NRC 18 februari 1995

Bijbeltegels, Jan Pluis, Tegel 21, 1993, p. 38-39

De Bijbel in huis, bijbelse verhalen op huisraad in de 17e en 18e eeuw, 1991, cat. Museum Catharijneconvent Utrecht p. 19-21

www.tegels-uit-Rotterdam.com van de heer W. Joliet.

Het woord in beeld, vijf eeuwen bijbel in het dagelijks leven, Mönnich en van der Pas, 1977

Hollandse Tegels, coll. heer F. Leerink, veilingcatalogus nr. 321: deel I Bijbelse voorstellingen

TONEEL ofte Vertooch der BYBELSCHE HISTORIEN, Cierlijck in 't koper gemaect door Pieter H. Schut, 1659

J u b i l e u m b o r d j e

geschonken door mevrouw Dekker

Roelof Roomer

Tijdens de taxatiemiddag bracht mevrouw Dekker een jubileumbordje in met een afbeelding van ons Koninklijk huis.

Het betreft een koperen bordje met een doorsnede van 15 cm. Er is een gravure aangebracht met een tekst ter gelegenheid van het 25-jarig regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina (1898-1923).

Dit object werd spontaan geschonken aan de Historische Vereniging, waarvoor wij op deze plaats (nogmaals) onze dank willen uitspreken.

Leen Hordijk

Met groot genoegen heb ik de bijdragen in het Contactblad gelezen over het Barendrecht van Pleun de Raadt. De schrijver, Arco van der Lee, heeft een lezenswaardig en goed onderbouwd verhaal neergezet. Op grond van deze loftuiting ben ik zo vrij een kleine aantekening te maken.

Arco van der Lee schrijft (No 137, 2014/1 pag. 12) over de rol van Plonius Jan De Raadt van Hendrik Ido Ambacht als ambachtsheer van die plaats: “Na hem is er geen nieuwe ambachtsheer in Hendrik Ido Ambacht geweest.” Hij baseert zich daarbij op P.J. Horsman: “Voor zover bekend is er na hem geen ambachtsheer meer geweest.” Een vermoeden wordt zekerheid.¹⁾

Deze opvatting is echter onjuist. Plonius Jan de Raadt van Hendrik Ido ambacht heeft wel opvolgers gehad: Gerrit Adrianus de Raadt, Helena Apollonia de Raadt en vanaf 1901 Gerard Adriaan Scheltus.

Plonius Jan de Raadt van Hendrik Ido Ambacht werd nog betrokken bij de beroeping van predikanten in Hendrik Ido Ambacht gedurende de periode 1850-1864 en zelfs Gerard Adriaan Scheltus werd in 1901 nog gevraagd machtiging te verlenen voor het beroepen van een predikant.²⁾

Wanneer in 1897 de geschilderde kerkglazen van de kerk van Hendrik Ido Ambacht moeten worden gerestaureerd, tracht de burgemeester, overigens tevergeefs, de ambachtsvrouw, mevrouw Scheltus-de Raadt, te bewegen tot het verlenen van een bijdrage van f250,-.³⁾

1) P.J. Horsman, *Van magistraten en bestuurders, in: Hendrik Ido Ambacht 1332-1982, 1982, pag. 58*

2) *Het archief van de ambachtsheerlijkheid Hendrik Ido Ambacht, inv. nr. 27-30 en 38*

3) *Idem, inv. nr. 34.*

Arie Pieter van den Hoek

Als trouw lezer van uw contactblad is het interessant om te lezen wat u schrijft. Nu Pleun de Raadt nogal eens behandeld wordt, heb ik wellicht een leuke aanvulling voor u.

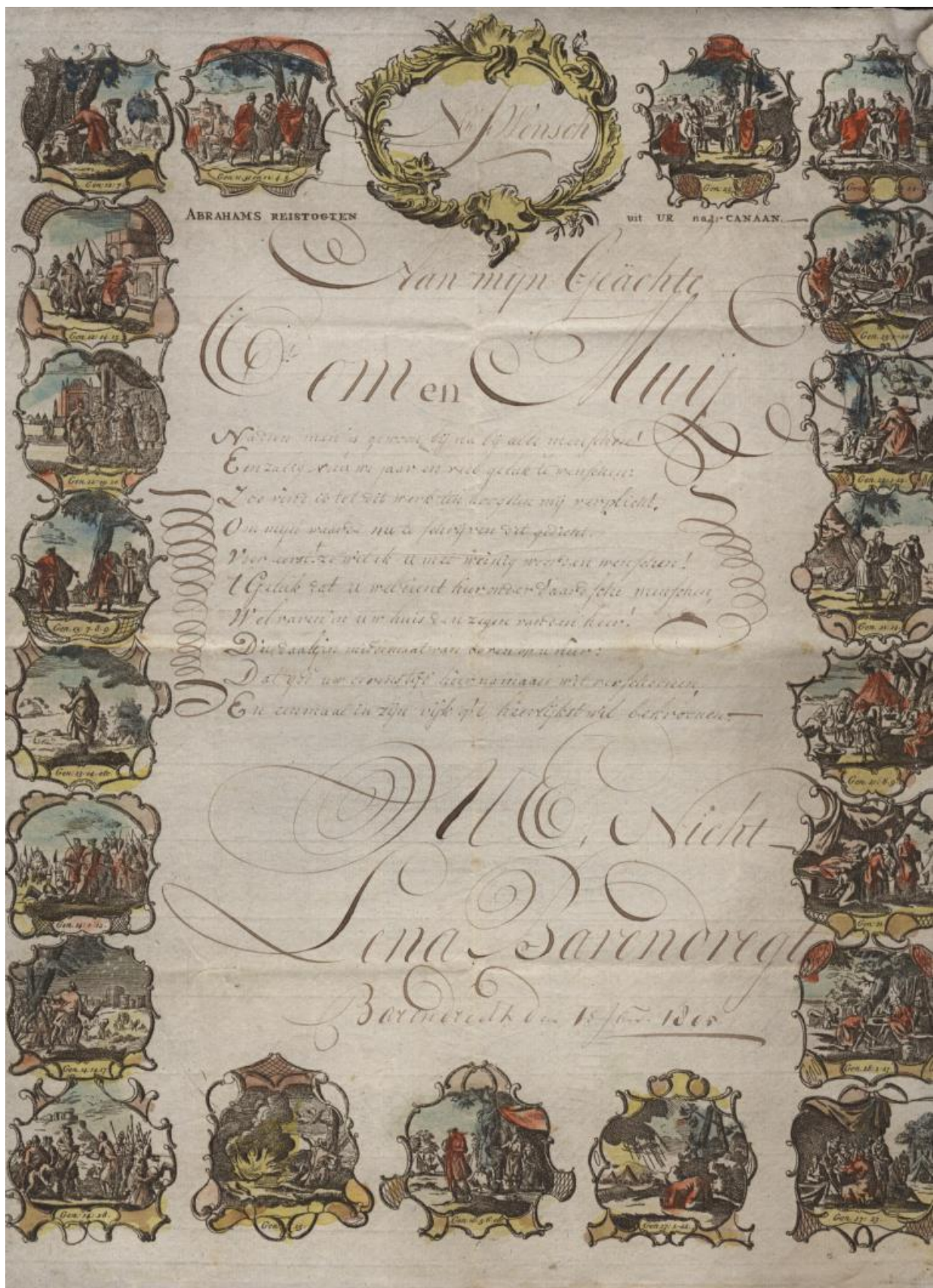
Bijgevoegd is een kopie van een oude nieuwjaarswens van zijn vrouw Lena Barendregt uit 1805. Zij schreef dit aan een kinderloze oom Adrianus Ponse, gehuwd met Trijntje van der Gijp, een zuster van haar moeder Elisabeth van der Gijp.

Deze oude wens komt uit de boedel van Rocus Barendregt, broer van Lena Barendregt, die later (1837) executeur testamentair is geweest van het echtpaar Ponse-van der Gijp.

“Aan mijn Geachte Oom en Muij

*Nadien men is gewoon bij na bij alle menschen
Een zalig nieuwe jaar en veel geluk te wenschen
Zoo vind ik tot dit werk ten hoogsten mij verplicht
Om mijn waarde nu te schrijven dit gedicht
Voor eerst zo wil ik U met weinig woorden wenschen
't Geluk dat U wel dient hier onder d'aardschen menschen
Welvaren in uw huis den zegen van den Heer
Die daalt in mildemaat van boven op u neer
Dat God uw levenstijd hiernamaals wil verschoonen
En eenmaal in zijn rijk op 't heerlijkst wil bekroonen*

*Uw nicht, Lena Barendregt
Barendrecht, 1e Jan. 1805”*

Maaïke Roomer-van Roosmalen

UIT ÉÉN VAN DE OUDE CONTACTBLADEN EEN UITTREKSEL VAN EEN DOOR DE HEER H. VAN HERWERDEN OPGEMAAKT STUKJE OVER EEN VERKEERSTELLING IN DE TWINTIGER JAREN, DIT IN VERBAND MET DE GEPLANDE AANLEG VAN EEN ZOGEHETEN OLIESPOORLIJN VANUIT DE ROTTERDAMSE HAVEN LANGS DE GEMEENTE BARENDRECHT.

Voor de aanleg en indienststelling van deze spoorlijn stelde de gemeente Rotterdam destijds nogal wat eisen, vooral betreffende snelheden en overwegen. Dit laatste leidde ertoe dat er in de week van maandag 3 tot en met zaterdag 8 januari 1927 een verkeerstelling van het wegverkeer werd gehouden op de Charloisse Lagedijk, nabij Hoeve De Kapel (van ouds “het Kapelhuis”), waar deze spoorwegovergang was gepland. Een spoorwegovergang die thans, na de ingebruikname van de Betuwelijn enige jaren geleden, niet meer bestaat. De boerderij, die op een schilderskaart van omstreeks 1520 al was ingetekend, werd grondig gerestaureerd en vervulde daarna een sociale functie. Bijgaand een opname van “Hoeve De Kapel” uit het fotoarchief. Deze foto is genomen in 1967.

Een overweg zo dicht bij de gemeente Barendrecht gelegen en vooral verkeer van en naar de gemeente dienend, was een reden de “drukte” en aard van het verkeer van toen door te geven aan de verantwoordelijke instanties. Hier een weergave van de verkeersstroom rond de jaarwisseling 1926-1927.

Verkeerstelling gehouden van maandag 3 januari 1927 tot en met zaterdag 8 januari tusschen 6 uur voormiddags en 6 uur namiddags op den Charloissen Lagedijk ter plaatse van een kruising met den Havenspoorweg.

<u>Januari</u>	<u>Ma. 3</u>	<u>Di. 4</u>	<u>Wo. 5</u>	<u>Do. 6</u>	<u>Vr. 7</u>	<u>Za. 8</u>
Rijwielen	135	135	159	130	120	156
Hondenkarren	3	0	1	0	0	0
Paard en wagens	58	66	56	58	44	48
Vrachtauto's	25	19	21	23	27	25
Luxe auto's	10	13	15	14	17	14
Autobussen	13	15	13	13	7	14
Motorrijwielen	0	0	1	2	3	2
<u>Totaal</u>	<u>244</u>	<u>248</u>	<u>266</u>	<u>240</u>	<u>218</u>	<u>259</u>

Het is opmerkelijk dat er geen voetgangers zijn geteld. Het hogere fietsverkeer op de woensdag en zaterdag komt wellicht vanwege de vrije schoolmiddagen, hoewel het toch winterdag was. Of er een busverbinding was in die tijd is onbekend en, zo ja, werden de huisvrouwen geacht op vrijdag er minder op uit te gaan dan op de andere dagen? Er passeerden in elk geval vrijdagmiddags minder bussen dan in de rest van de week.

Arco van der Lee

Kunstenares Margo Boers (Bonney Bee) heeft zaterdag tijdens het ZomerFeest een nieuwe serie Barendrechtse kerstballen gepresenteerd. De eerste set is aangeboden aan de Historische Vereniging Barendrecht. Voorzitter Jannie Schaap was erg onder de indruk van het resultaat.

Op de kerstballen zijn de Watertoren, de Dorpskerk, het gemeentehuis, het Doormanplein, de Bethelkerk en een boerderij afgebeeld. Natuurlijk in een passend sneeuwlandschapje. Het idee voor de serie komt van een klant die al eens een kerstbal met de Bethelkerk erop bestelde. Hij wees Bonney Bee op een serie beschilderde borden met Barendrechtse gebouwen erop en vroeg af die ook op een kerstbal geschilderd konden worden.

De Barendrechtse kerstballen worden op bestelling gemaakt en kosten 6,50 euro per bal. Een set kost 32,50 euro. Bonney bee maakt trouwens ook kerstballen met Rotterdamse motieven, zoals het nieuwe Centraal Station en het stadhuis. Ze heeft wel kerstballen gemaakt met een afbeelding van Carnisselande, maar daar blijken geen kopers voor te zijn.

Naar aanleiding van de publiciteit over de kerstbal met Bakkerij Pot erop, is Bonny Bee benaderd vanuit Oldenzaal met het verzoek om de plaatselijke kerk af te beelden. Die kerstballen zijn daar nu te koop.

“Ik verkoop de Barendrecht kerstballen vanuit mijn als atelier ingerichte schuurtje aan de Tjalk 28, Atelier het Schuurtje, en via de website www.bonneybee.nl. Een gedeelte van de opbrengst van de Barendrecht-kerstballen gaat naar de organisatie van het Zomer- en Winterfeest. Een gedeelte van alle Bonney Bee artikelen gaat naar het Sophia Kinderziekenhuis”, vertelt de kunstenares.

Chocolade/snoepwinkel de Zoete Verleiding (Onderlangs 26 te Barendrecht) verkoopt geboortelichtjes en gegraveerde snoeppotten en theeglazen van Bonney Bee. Uiteraard gevuld met chocolade. In Oldenzaal (bij de Romantische Roos) verkoopt men kerstballen, geboortelichtjes en tegeltjes en Sarah/Abraham glaasjes van Bonney Bee. En bij de Zeearend bij de pont van Tiengemeten zijn een keur van souvenirs te koop, zoals handbeschilderde kerstballen van Goudswaard en bekers met de flora en fauna van Tiengemeten.

Historische Vereniging Barendrecht

D'Ouwe School, Dorpsstraat 150-150a, 2992 BE Barendrecht

IBAN NL98 INGB 0002 5309 26

☎ 0180-618142 – info@historischbarendrecht.nl – www.historischbarendrecht.nl

Algemene informatie: mw. J.W.M. Verboom

Openingstijden

Archieven Oud Barendrecht elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur;
elke dinsdag van 11.00 tot 15.00 uur op afspraak, mw. De Bruijn
Genealogie elke eerste zaterdag van de maand van 10.00 tot 13.00 uur
Tentoonstellingen elke zaterdag van 14.00 tot 16.00 uur (niet in juli en augustus)
Afgifte goederen elke dinsdag van 11.00 tot 15.00 uur

Bestuur

Voorzitter mw. J.P. Schaap
Secretaris mw. J.W.M. Verboom-van Geenen
Penningmeester J.E.J. Blinde jr
Leden mw. M.H. de Bruijn-Veenman
W. van Helden
J. Kooy
D. Mooyaart
J. Verschoor

Ledenadministratie

mw. N. Verschoor

Contactpersonen werkgroepen

Archieven Oud Barendrecht en Genealogie

mw. M.H. de Bruijn-Veenman
mw. J.P. Schaap

Barendrecht van vroeger op ansicht, foto en film

Algemeen A.G. van de Garde
Digitaal fototeam J. Verschoor

Bibliotheek en Archief

C.W. Vermeer

Bodemonderzoek

Algemeen T.C. Blinde

Beheer vondsten en documentatie

vóór 1995: mw. C.G. Ratsma-Stouten
na 1995: L. Louwerse
tegels: mw. L.M.M. Hagendijk

Documentatie ontwikkeling Barendrecht

T.D. van Wijk

Monumentenzorg

J. Kooy

Nieuws- en Advertentieweekblad De Schakel

mw. N. den Otter

Tentoonstellingen

mw. J.W.M. Verboom-van Geenen

Restauratie en onderhoud/voorwerpen

W.M. Groenenboom

Website-beheer

P. Dreef

Gouwe 3c
2991 CJ
Barendrecht
0180 623600

DE FIETSENMAKERIJ AGN

Autoservice
Groenenboom

APK keuring

Periodiek onderhoud

Bandenservice

Volledige aircoservice

Schadeherstel

Zomer- / Wintercheck

Accessoire inbouw

Reparatiewerkzaamheden

**"Vakmanschap en
persoonlijke service"**

**als basis van
veel veilige kilometers"**

0180-654794

www.autoservice-groenenboom.nl

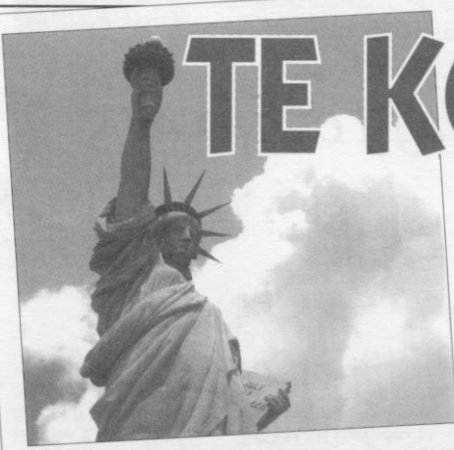
Voordijk 267 | 2992 AL Barendrecht | Tel.: 0180-654794 | E-mail: info@autoservice-groenenboom.nl

**Hier kan uw
advertentie staan!**

Voor inlichtingen:

Nel Verschoor
Tel. 0180-617962
n.verschoor3@kpnplanet.nl

Kraima
Middenbaan 81 Barendrecht
Tel. 0180 612059

TE KOOP

FRITS MARKUS MAKELAAR & TAXATEUR O.G.

NVM

Middenbaan 94 - 2991 CT Barendrecht. Tel.: 0180 - 620 099 Fax: 0180 - 611 585

Als makelaar en taxateur weet Frits Markus 'Markant' wat er in de onroerend goed wereld te koop is. Natuurlijk niet het Vrijheidsbeeld. Maar de makelaarskennis is bij 'Markant' wel in huis om alle andere projecten aan te kunnen. Wilt u een huis verkopen of zoekt u een ander huis, wenst u een zorgvuldige taxatie of een objectief hypotheekadvies kom dan gerust eens langs. Graag bespreken wij met u de mogelijkheden en voordelen die 'Markant' u kan bieden.

U vindt 'Markant' aan de Middenbaan 94. 'Markant' is geopend van maandag tot en met zaterdag!

Barendrecht (0180) 613 047
Ridderkerk (0180) 468 222

www.dajong.computervrienden.nl

Dajong Computervrienden
Boerhaavelaan 7, 2992 KB Barendrecht
telefoon: 0180-625130
e-mail: dajong@helpt.nl
www.dajong.computervrienden.nl

5 jaar Stichting Dajong 2006 - 2011

G.J. Andeweg BV
Glas - Schilderwerken

Sterk in duurzaam onderhoud

Postadres: Postbus 482
2990 AL BARENDRECHT
Ebweg 35
Bezoekadres: 2991 LS BARENDRECHT

Kantoor 0180 - 61 33 46
info@gjandeweg.nl
www.gjandeweg.nl

VON
C HEALIST
A ANDERERS

AF

Witter Elektrotechniek

Koolmees 29
2986 VB Ridderkerk

Telefoon: 0180 - 423382
Mobiel: 06 - 22395062

Bespaar tot 50%
op uw **ICT** en **telefonie** met

 DIGISOURCE
UW DIGITALE BRON!

BEHEER

TELEFONIE

CONNECTIVITEIT

CLOUD

DIGISOLAR

Bel **088 3 444 777** of ga naar **digisource.nl**
en ontvang gratis een vrijblijvende offerte

**In het centrum van Barendrecht
moet u zijn voor:**

- * Centrale verwarming
- * Vloerverwarming
- * Warmwatertoestellen
- * Gashaarden en gevelkachels
- * Oliegestookte Zibro Kamin kachels
- * Installatiematerialen
- * IJzerwaren en tuinartikelen
- * Machines en gereedschappen

annink&zn

*Koop bij de zaak, waar u slaagt
Bij de vakman met 85 jaar ervaring*

2e Barendrechtseweg 184 - Telefoon 0180-61 28 66 - Telefax 0180-62 07 04

Keukens
van A tot Z

KONIJNENDIJK
BARENDRECHT

www.konijnendijk.nl

Dorpsstraat 174 - 2992 AB Barendrecht
Bij de watertoren - Tel. 0180-611100
maandag gesloten - vrijdag koopavond

HOUTHANDEL

Fa. GEBR. MULDER

VUREN-GRENENHOUT-DEUREN-PLATEN

Ziedewij 3
2991 LA Barendrecht
Tel. 0180 613173
Fax 0180 611342

**Rijsdijk, Strijen (078) 674 1801
674 45 15**

Voor uw vrachttje
zand, grind, grond of
mijnsplit en andere
verhardingen

Aannemingsbedrijf

J. BEVELANDER

- aanbouw
- verbouw
- nieuwbouw
- onderhoud

Bijldorp-zuid 3 - 2992 LD Barendrecht - Tel (0180) 61 98 32
bevelander@solcon.nl - www.jbevelander.nl

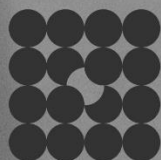
**Hier kan
uw advertentie
staan!**

Voor inlichtingen:

Nel Verschoor

Tel. 0180-617962

n.verschoor3@kpnplanet.nl

SBV
Forensics

SBV Forensics B.V.
Singel 211
3311 KR Dordrecht
Tel. 078-632 08 60

Postbus 15
3300 AA Dordrecht
Fax 078-614 12 72

De puzzel compleet. Elk stukje op zijn plaats

SBV Forensics is een deskundige, multidisciplinaire en bovenal onafhankelijke private dienstverlener op de terreinen van het voorkomen, onderzoeken en/of herstellen van onregelmatige, onrechtmatige en/of strafbare gedragingen in een voornamelijk financieel-administratieve context.

Voor onder meer fraudeonderzoek, procesondersteuning, faillissementsonderzoek en schadeberekeningen kunt u bij ons terecht. Bezoek onze website voor een uitgebreid overzicht van onze diensten, artikelen en nieuwsberichten.

www.sbv-forensics.com

0900-fraudevrij

info@sbv-forensics.com

